

VLADIMIR POLJANOV (1899–1988)

ČRNI DOM

Zelo pogosto sem ga srečeval. Nisem vedel, kdo je, kaj je, od kod je. Ničesar nisem vedel o njem. Že ob prvem srečanju se mi je vtisnila v spomin najina podobnost. Bil je nizke rasti, z malim ptičjim obrazom in tankimi ženstvenimi rokami – prav takšen sem bil tudi jaz. Še bolj neverjetno je bilo, kako podobno sva na zunaj izražala tisto, kar se nama je dogajalo globoko v notranjosti. Če sem upognil ustnice, si zakril eno oko ali si popravil lase, je enako (kot bi gledal lasten odsev v ogledalu) storil tudi on. Jezil sem se, negodoval, nisem razumel. Kot bi najine okončine upravljala ena in ista volja, ki bi nama poveljevala dejanja. Včasih sem se zatekel h goljufiji, k zvijači, da bi ga izigral. Zaman. Tega človeka je bilo nemogoče presenetiti: še tako težaven zamah ali nepričakovan gib je ponovil za mano z neverjetno samozavestjo in natančnostjo.

A vse to se je dogajalo zelo redko. Mislil sem, da gre le za trenutno naključje, katerega vzrok je mogoče zlahka odkriti – dovolj bi bilo, da bi človek malce pomislil.

In če izvzamem to manjšo zunanjo podobnost, sva si bila povsem tuja in različna. Od mene se je razlikoval predvsem po svojih dejanjih. Če je kaj pritegnilo mojo pozornost že na začetku, so bila to njegova dejanja. Ponavadi je stal na kakem obljudenem vogalu in iztegoval vrat, da bi našel tisto, kar ga je zanimalo. Še pogosteje pa sem ga srečeval na tramvajskih postajah. Prazni vagoni ga nikakor niso zanimali. Zato pa je z očitno neučakanostjo pričakoval vsak poln vagon. Počakal je, da so se novi potniki vkrcali, za njimi pa je vstopil še sam. Na stopnicah mu ni bilo po godu. Kljub temu, da se

je bilo skoraj nemogoče preriniti v notranjost vagona, se je spretno smukal med gnečo in se ustavil sredi nje. Vendarle pa se je izogibal delavcev oziroma moških nasploh. Ženske so mu bile nekako bolj pri srcu. Bolj kot je bil stisnjen, bolj mu je godilo. Njegovo razpoloženje se je slabšalo z zmanjševanjem števila potnikov. Svoje nezadovoljstvo je tudi javno izrazil, ko se je vagon izpraznil. Tedaj je izstopil na prvi postaji in počakal ustrežnejši tramvaj. Če ga dolgo ni bilo, je skočil na obljudeno križišče ali pred izhod kakšnega gledališča ali lokala. Tam se je ustavil in visoko iztegoval vrat ter se oziral naokoli. Nikoli ni povetil pogleda. Kot da na tleh zanj ni bilo nič zanimivega. To je našel malo višje – nad rameni gneče. Tja je uperil svoj stekleni pogled in ga ni umaknil, dokler ni ostal sam. Nisem razumel tega človeka – zato sem mu začel slediti. S svojimi dejanji me je prevzel. Zmedla so me in še povečala mojo radovednost. Sledil sem mu.

Nekega večera sem se spet znašel v njegovi bližini. Ni bil zadovoljen. To je bilo opazno. Zaman je na postaji čakal primerni tramvaj – vsi vagoni so bili prazni ali z le nekaj potniki. Korakal je po postaji in si nekaj mrmral. Njegov pogled je bil uperjen na opustošeno ulico in videti je bilo, kot da se njegova postava manjša pod težo nekakšne muke.

Toda v enem od prihajajočih vagonov je nekaj opazil in se naglo vkrcal. Od presenečenja sem obstal – vlak je bil namreč povsem prazen. To je bil isti vlak, ki sem ga čakal tudi sam. Nehote sva postala sopotnika. Poleg naju je bilo v vlaku še nekaj potnikov – dva delavca, stara dama in dve gospodični. Dekleti sta stali ob vratih in se glasno pogovarjali. Verjetno podeželanki. Kaže, da sta se mu zdeli najbolj zanimivi. Ostal je ob vratih.

Ena od gospodičen – postavna blondinka – je žalostno pripovedovala svojo zgodbo. Prišla je od daleč. Išče službo, stanovanje. Zaman. Živi v hotelu. Grozno. Gospod ju je pozorno opazoval. Niti za trenutek ni umaknil pogleda z njiju. Kasneje je gledal blondinko, točneje njeno glavo, kot ponavadi. Na njej so valovali razkošni zlati kodri in metali nežne odtenke na njen obraz. Ustnice so se mu razpotegnile v tenak nasmešek, njegov pogled pa je postajal vse bolj vsiljiv. Kot bi se spremenil v drugo osebo. Nekaj ga je omamilo in mu zameglilo razum. Opazil sem, da je iztegnil roko in narahlo pogladil dekletove lase. V tem trenutku sta se najina pogleda srečala in ugriznil se je v ustnico. Obrnil sem se. Tedaj sem zaslišal njegov glas.

»Iščete stanovanje? Oprostite, ker se vmešavam v vaš pogovor, ampak glede na to ...«

Premor. Čutil sem, kako ga je dekle začudeno pogledalo. Potem sem zopet zaslišal njegov glas:

»Če lahko plačujete petdeset levov mesečno za najemnino, vam lahko ponudim sobo, s katero boste več kot zadovoljni.«

Ženski glas je vzkliknil:

»O, nikoli si nisem mislila, da bi lahko bilo tako poceni!«

Nisem več mogel zdržati. Vstopil sem v vagon in sedel tako, da sem jih videl. Gospod se je že čisto približal dekletoma in nadaljeval pogovor z blondinko. Njegov obraz je imel nekakšen čuden blesk, dekle pa je izgledalo zadovoljno. Očitno je bilo, da se bosta dogovorila. Izvlekel je vizitko in jo podal podeželanki. Preklinjal sem hrup vagona in grlenih glasov dveh delavcev, kajti nisem mogel slišati niti besede tistega pogovora. Zaman sem se jezil, gospod se je namreč že naslednji trenutek poslovil od deklet in skočil z vagona.

Po tem večeru ga nisem srečal ves teden. Ni ga bilo pred gledališči, na ulicah, na postajah tramvaja. Nikjer. Nisem vedel, kaj naj si mislim. Navajen sem ga bil srečevati vsepovsod in njegova odsotnost je še bolj podžgala mojo radovednost. Nisem mogel sprejeti, da se je odpovedal svojemu najljubšemu opravilu – večnemu sledenju nečemu oziroma nekomu. To je bila njegova strast! Starejši ljudje pa se težko odpovedo svojim strastem. Je mar našel to, kar je ves čas iskal? Toda kaj točno je iskal? Njegov pogled, goreč od nekakšne nerazumne želje, je plaval med tisočglavo množico – morda je tam našel to, kar je iskal. Ampak kaj je to bilo?

Medtem se je dogodila čudna zadeva. Spominjam se je, ker je za trenutek v meni zbudila slutnjo, ki sem jo želel čim prej zatreti. Kasneje pa ...

Naj podrobneje razložim, kaj se zgodilo.

Nekega dne sem srečal svetlolaso podeželanko. Kriče je tekla po hrupni ulici. Ni kričala na pomoč, niti ne od veselja, temveč tako, kakor kričijo norci – povsem brez razloga. Njene obleke so bile razcapane, oči so zrle v prostranstvo. Mojo pozornost pa je pritegnila predvsem ena podrobnost – njeni zlati lasje so bili postrizeni in z glave ji je molelo le nekaj ubogih kodrov.

Videl sem, iz katere hiše je izstopila. To je bil tih dom, zgrajen iz velikih kamnitih blokov, ki je name vsakič znova naredil močan vtis. Črni kamniti bloki so stavbi pridali veličino in zagonetnost. K temu so prispevala tudi večno zaprta vrata, v katera sta bila vklesana dva velika razjarjena leva, v vogalih pa čudaške ženske in moške figure – ženske obglavljene, moški ubiti. Skrivnostni videz so ustvarjale tudi spuščene žaluzije, skozi katere ni nikoli prihajala

svetloba od znotraj, niti ni vanjo pronical sončni žarek od zunaj. Od nekdanj sem si mislil, da bo ta hiša prizorišče nečesa, kar se bo zgodilo ali se je že zgodilo, ampak ta dogodek bo vseuničujoč. In zdaj se je zdelo, da je bila moja slutnja upravičena.

Poklical sem stražarja in norico sva peljala k tej hiši. Z vsakim korakom se je njena blaznost stopnjevala. Ko pa bi morali prestopiti prag dvoriščnih vrat, se je začela divje upirati. Ta hiša jo je navdajala z nekakšno grozo in ni se pokorila najini želji, da jo pospremiva noter. A nisva odnehala. Odpeljala sva jo na dvorišče in pozvonila na hišna vrata. Dolgo sva zvonila. Nazadnje se je rahlo dvignila zavesna čipka in nekdo je pogledal v našo smer. Poznal sem ta pogled. Poznal sem ta stekleni pogled. A hitro sem spoznal svojo zmoto, kajti vrata so se odprla in na pragu smo zagledali neko starko, ki je imela enak pogled.

»Moj Bog!« je vzklila, ko nas je zagledala.

»Gospodična živi tukaj, kajne?« sem vprašal.

Starka me je začudeno pogledala.

»Vi dobro veste, da je ona naša nova podnajemnica.«

Potem pa je iztegnila roke proti norici:

»Ljubica! Kaj se je zgodilo z njo?«

»Torej gospodična živi tukaj?« je vprašal stražar.

Starka je potrdila.

Jaz pa sem vprašal:

»Kaj pa kdo drug?«

»Moj Bog!« starka se je prekrizala in me pogledala z globokim začudenjem.

Pogledal sem navzgor proti oknu in jasneje ponovil:

»Kaj pa gospod, ki je pred kratkim slonel na oknu – je to vaš podnajemnik?«

Začudena starka se je ponovno prekrizala:

»Kakšen gospod? Moj Bog! Tukaj ni nikakršnega gospoda. Vi to dobro veste. Ah, gospod, kaj pomeni vsa ...«

V tem trenutku se je zgodilo nekaj strašnega. Norica, ki je do zdaj molče in krotko stala poleg nas, je naenkrat razprla roke in se, preden bi nam jo uspelo zadržati, pognala po stopnicah proti oknu, katerega zavesa se je bila prej privzdignila. Z eno nogo vstran je nenadoma obstala, se zavrtela in poletela navzdol po kamnitih stopnicah. Kri ji je oblila obraz – skrčila se je v strašni bolečini in negibno obležala.

»Ljuba moja! Ljuba moja!« sem ponovno zaslišal starkin glas.

* * *

Minil je teden dni.

Tiste dni sem skorajda povsem pozabil na gospoda s tramvaja, pretresen od dogodkov in doživljajev, ki jih nisem mogel razumeti.

Nekaj časa me ni bilo v mestu, ko pa sem se vrnil, sem bil priča prvemu meni povsem nerazumljivemu dogodku. Hodil sem proti domu, v katerem sem živel. Bil sem le nekaj korakov pred njim. Spreletela me je neka misel: nekje sem že videl ta dom. Ne tukaj, nekje drugje! Nisem se mogel spomniti, kje, a zdaj je v meni vzniknil jasnejši spomin na to hišo. Videl sem njena velika vrata in črne bloke, iz katerih je bila zgrajena. Videl sem čudne figure obglavljenih žena in ubitih mož, upodobljenih na lesenem delu vrat. In žaluzije s pozelenelim železom. Med hišo v mojem spominu in to, pred katero sem stal, je bila neverjetna podobnost. Pomislil sem, da so mi nemara moji razrvani živci zagodli komedijo in me pripeljali pred tisti čudaški dom, ki sem ga poznal. Pomislil sem in stopil k vratom. Pritisnil sem na zvonec. V prvem oknu spodnjega nadstropja se je zazibala zavesa in za njo sem videl oči. V tesnobi sem obstal. Spomin na te oči me je preganjal. Kje sem že videl te oči? Moral bi se zasmejati – vrata so se odprla in na pragu sem zagledal svojo staro hišno oskrbnico.

»Kakšna nesreča! Kakšna grozna nesreča!« je začela že pri vratih. A v meni je že kipela radost. Kaj je lepšega od tega, da se po takšni nerazumni tesnobi znajdeš v svojem domu! Rahlo sem potrepal stanko po ramenu in ji dejal:

»Si razbila novo skodelico? Nič hudega. Nič hudega, tudi če si razbila deset najlepših skodelic.«

»Moj Bog!« je vzkliknila.

Vstopil sem v svojo sobo. Uboga ženička se je počutila tako nesrečno vsakič, ko so jo njene trepetajoče roke izneverile. Nič takega. Jaz se nisem mislil obremenjevati s tem. Od veselja sem zavzdihnil ter olajšan legel na zofo.

Zunaj se je večerilo. Zvonilo je k večernici, udarci zvonov pa so se prepletali z glasom nekega kolporterja, ki je glasno oznanjal novice svojih časopisov. Ko je šel mimo mojega okna, je zakričal največjo novico – in ta je pritegnila moje zanimanje. Poklical sem staro ženičko in jo poslal kupiti vse časopise. Nekaj minut za tem sem bral:

»Že nekaj časa se v naši prestolnici odvijajo čudni in med seboj osupljivo podobni dogodki.«

Sledil je dolg opis dogodka s svetlolaso podeželanko, ki je tedaj tragično preminila pred svojim stanovanjem. Zatem:

»Predvčerajšnjim so bili državljani priča drugemu podobnemu dogodku. Včeraj tretjemu. Današnji dan pa je prinesel še četrtega.«

Okoliščine so pri vseh dogodkih enake – od nekod se pojavi zblaznela ženska, ki kriče teče po ulicah. Njene obleke so razcapane, obraz razpraskan do krvi. Najbolj zanimivo pa je, da so imele vse odrezane lase.

Zadnjega dela novice sploh nisem prebral. V spominu se mi je jasno izrisalo to, česar nikoli nisem videl – dogodki z ostalimi ženskami. Ne vem, zakaj, a takoj sem začutil, da mi je to od nekod znano. Da sem že slišal o tem, mogoče pa celo videl. Rekel sem si: naslednji dan je po ulicah tekla neka druga ženska z odrezanimi lasmi, potem ena nova, za njo še druga – in vsakič z odrezanimi lasmi. In enako sem prebral v časopisu. Ko pa sem prišel do dela z »odrezanimi lasmi«, sem popravil tako sebe kot časopis. Naglas sem dejal: lasje niso bili odrezani, marveč izpuljeni, uničeni – z rokami in nečloveško silo.

Za trenutek mi je na površje duše izplavala čudna podoba. Megla se je spuščala nad mojo zavest, videl sem nemogoče stvari, pred mano se je vrtela serija primerov in dogodkov, in nisem vedel, ali je to v mojem spominu ali sanjam. Samo nečesa se spomnim: preplavila me je strašna groza. Stekel sem na ulico, in ko sem pogledal svoj dom z velikimi kamnitimi bloki in zaprtimi žaluzijami, z razjarjenimi zvermi na vratih, je nekdo v meni zakričal: to ni tvoj dom!

To se je zgodilo teden kasneje, po smrti uboge podeželanke. Tiste dni sem skorajda pozabil na gospoda s tramvaja, niti ga nisem nikjer srečal.

* * *

Srečal sem ga dan kasneje. V nepremičninski agenciji. Jaz sem najemal, on je oddajal. Ko je stopil iz pisarne, sem ga prosil za ponudbo.

»Dobro opremljena soba, samo za gospodične, z nizko najemnino, a pogoji, ki jih je treba vnaprej doreči.«

Sledil je naslov. Kazal je na taisto hišo, iz katere sem videl izstopiti zblaznelo podeželanko na tisti zanjo usoden dan. Obstal sem brez besed. Starka je takrat dejala, da tam ne živi noben gospod. Zakaj se mi je zlagala? V čem je bil smisel njene laži? Gledal sem listič z naslovom in nikakor si nisem mogel

razložiti. To stanovanje je bilo sicer povsem primerno za mojo sorodnico, ki me je zadolžila za najem. Še bolj mi je bilo všeč, ker sem želel izpolniti načrt, ki je nenadoma zasijal v meni. Povezal sem dogodke: starkina laž, čudaška zblaznelost podeželanke; iznenada je v meni vzniknil tudi spomin na časopisno novico – in odločil sem se, da se moram prebiti v dom gospoda s tramvaja.

A moj načrt se ni uresničil. Predal sem naslov svoji sorodnici in jo pospremil do hiše. Uro kasneje se je vrnila. Stanovanja ji ni želel dati v najem – ni ustrezala njegovim pogojem. Sobo je oddajal samo revnim podeželskim dekletom in to pod pogojem, da mu bo njegova podnajemnica pomagala v gospodinjstvu.

Za tem dnem so najina srečanja ponovno postala pogostejša. Vsepovsod sem ga videval: na križiščih, polnih ljudi, pred gledališči, na tramvajskih postajah. Vedno in povsod, kjer je bilo veliko ljudi – predvsem žensk. Njegove oči so prežeče blodile med gnečo. Pogosto pa so se ustavile samo na eni stvari. Sledil sem njegovemu pogledu in najine oči so se združile v eni točki: na glavi neke ženske.

A tiste dni ni izgledal preveč zadovoljen. Iskal je in očitno je bilo, da mu ni uspevalo. Jaz sem že vedel, kaj išče. Odločil sem se, da mu bom pomagal.

Nekaj dni kasneje sem mu poslal novo podnajemnico. Vnaprej sem ji povedal, kako naj se obnaša in bila je sprejeta. Pravzaprav sem sam sklepal, da je bila sprejeta, ker se ni vrnila istega dne, kot sva se dogovorila. Tudi drugi in tretji dan je ni bilo. Zaskrbelo me je in nekega večera sem se odpravil k njej. Hvala Bogu, da sem to storil! Ampak ne mislite, da mi je uspelo dekletu kakorkoli pomagati. Ne! To noč sem imel nesrečo biti samo gledalec – nemočen opazovalec nečloveškega, ki se je razgrinjalo pred mojimi očmi.

Preden sem se opogumil pozvoniti in povprašati po svoji znanki, ko sem vstopil na hišno dvorišče, je moj pogled pritegnila posebna svetloba, ki je trepetala v eni od sob. Bila je v spodnjem nadstropju, poleg druge, kjer je svetloba komajda pronicala skozi spuščene žaluzije. Pristopil sem k oknu prve sobe. Zavesa je bila spuščena in moral sem pokukati skozi čipko. Na tleh je gorelo nekaj sveč, postavljenih na visoko podlogo. S pomočjo njihove svetlobe sem si lahko ogledal sobo. Štiri gole stene, na eni od njih pa je visel usnjen bič, in kamin, pred katerim je bilo navrženih nekaj polen; ob strani pa velik lesen zaboj. Na tleh sobe pa sem videl še nekaj drugega – veliko porumenelo ikono, pred njo pa je klečal neki človek. Poznal sem ga. Gospod s tramvaja. Sedel je tam in molil. Ali pa se je pretvarjal, da to počne. Nikoli si nisem mislil, da ga

bom videl v takšni pozi. Komajda sem se prepričal, da je to dejansko poza in ne kaj hujšega.

Čez nekaj trenutkov sem zaslišal njegov glas. Nekoga je klical. Neko znano ime. Trepetajoč sem čakal. V sobo je vstopila moja prijateljica. Izgledala je mirna, kot bi se že navadila na nenavadne okoliščine v tej hiši. Tiho je pristopila k svojemu gospodarju.

»Na kolena!« sem slišal njegov glas in postavil se je pred njo z nekakšno veliko knjigo.

Dekle se je priklonilo. Roke je položil na njeno glavo in ji nekaj zamrmral. Nisem slišal, kaj. Videl sem. Njegov obraz je bil tih, pomirjen, razsvetljen s svetlobo fanatične vere. Dekle pa je krotko sklenilo roke k molitvi in čakalo. Tedaj sem ponovno zaslišal njegov glas:

»Sleci se!«

Dekle je začudeno pogledalo. Ni pričakovalo tega. A pritisnil jo je z eno roko, verjetno, da bi pokazal svojo moč in glasneje ukazal:

»Odvrgi obleke in počakaj očiščenje!«

Moja prijateljica je vstala in odrinila knjigo in njega na stran. Ni se premaknil. Samo njegove oči so ostale uprte v njeno glavo. Ni bil več umirjen vernik. Zdaj je bil takšen, kot sem ga poznal z ulice, v očeh pa je imel iskanje. Strmel je s svojim steklenim pogledom in čakal. Roke so mu trepetale in se nekajkrat dvignile proti dekletu. A ni bilo videti, da bo dekle izpolnilo njegov ukaz. Čisto pokončno je stalo nasproti njega in se bilo pripravljeno braniti. Tedaj sem videl, kako se je njegov obraz izostril, roka pa se je iztegnila naprej. A ne k dekletu, temveč k steni. K tej steni, na kateri je visel bič. Trenutek zatem se je usnjen bič zavihtel v zraku in ga ovil okoli telesa moje prijateljice. Zakričala je in pobegnila k vratom. Tam se je ustavila, za trenutek razprla roke, z grozo v očeh – in izginila. Bič se je drugič zavihtel v zraku in padel nekam v sobi. Gospod s tramvaja ni stekel za pobeglo. Ostal je sredi sobe – vil je roke, telo pa mu je trepetalo. Plamen sveč mu je osvetljeval obraz.

Nisem vedel, kaj se je zgodilo z mojo prijateljico. Stekel sem k vhodu in sunil vrata. Zaklenjena so bila. Vrnil sem se in šel k oknu druge sobe. Žaluzije so bile tesno zaprte in nisem mogel videti ničesar v sobi. Slišal sem samo pridušen jok. Tedaj se mi je vse razjasnilo, kot bi vse to, kar vidim zdaj, nekoč že videl. Elegantno urejena spalnica. Nasproti – ogledalo nad marmornim umivalnikom in v njem podoba ženske, trepetajoče v krčevitem joku. Prepoznal sem bluzo in črne kodre svoje znanke in želel sem potrkat. Nekaj me je zadržalo: neka moška

postava se je približala tej v ogledalu. Trenutek za tem sta z ogledala izginili obe podobi, sredi sobe pa sem videl svojo prijateljico in nasproti nje – gospoda s tramvaja. Gledala sta se. A to je bilo samo za trenutek. Potem je iztegnil roko.

»Vzemi!« sem slišal njegov glas in videl, da dekletu podaja nekakšen bel predmet.

»Kaj hočete od mene?« je zajokala moja prijateljica.

»Vzemi!« je prišel do mene njegov glas.

Potem pa znova njegov glas:

»Zdaj si blagoslovljena! Blagoslovljena si po zakramentu! Zdaj pa še hostija. Vzemi!«

Nikakor nisem mogel razumeti čudaških dejanj tega človeka. To ni bilo krotko prepričevanje verujočega, temveč nezavedni vzgibi norca. Samo nekaj sem razumel – njihov cilj. Mojo prijateljico so zapletli v neko pošastno mrežo. A v čem je bil smisel tega zapletanja?

Dekle je sprejelo hostijo. Med tem je gospod s tramvaja staknil roki in krotko gledal svojo žrtev. Po njegovem obrazu sta se razlila blaženost in zadovoljstvo, ko se je dekle začelo na čuden način zvijati in tresti. Na njegovih ustnicah je vzniknil slasten nasmešek, dekle pa mu je nekaj šepnilo. Nisem slišal, kaj, ampak videti je bilo, kot bi klicalo, kot bi vabilo moškega. Približal se ji je in ovil roke okoli njenega telesa.

Tedaj pa se je začelo tisto strašljivo. Dekle se je zvijalo in prislanjalo k sebi moškega, on pa je, klečec pred njo, polzel z rokami po njenem telesu; od nog navzgor, vse višje, v čudnih preskokih in padcih, k ramenom, do glave, do njenih las. In tu so se njegove roke upognile, trdno prijele kitke, jih razpletle, dvignile navzgor kot utrdbo iz nežnih žic, zopet spolzele navzdol in zaobjele vse lase do lobanje.

Zatrepetal sem. Hotel sem zakričati, a me je nekaj stisnilo v grlu. Hotel sem razbiti okno, a mi je pest obstala v zraku. Neka nerazumna sila je vkovala vse moje okončine. Pred mojimi očmi pa se je nadaljevala grozljivka.

Dekle je zakričalo in se zvilo od bolečine. Tedaj je gospod s tramvaja ovil svoj obraz z njenimi lasmi in ugriznil vanje. Lasje so povsem zakrili njegovo glavo, moja prijateljica pa se je izgubljala nekje pod njim. Jaz sem videl samo njegove roke in mrzličen trepet telesa – in slišal nenehno bolešno kričanje svoje prijateljice. Omagala je. Vendar se, blazen od brezumne pohote, ni ustavil. Vse tesneje se je vpiljal v svojo žrtev, roke so mu trepetale in vse bolj divje je opletal z lasmi, ki so ovijali in žgečkali njegov obraz.

V tem trenutku se je zravnal, dvignil roke in videl sem – lase! Izpuljene lase moje prijateljice! Božal jih je, grizel, poljubljal. Ovijal se je z njimi, želel si jih je, jih blagoslavljal. Dekle pa se je v postelji zvijalo v peklenških bolečinah in cvililo.

Z nečloveško silo sem udaril po žaluzijah. Niso se zlomile. Stekel sem k vratom in butnil vanje z vso silo. Nič. Tedaj sem stekel na ulico in zakričal ...

Zbrala se je gruča ljudi. Vse sem jim povedal. Povedal sem jim, kaj strašnega, krutega se je zgodilo v hiši. Udrihali so po vratih – dolgo in močno. Po vratih hiše, v kateri sem videl strašni prizor. Tudi jaz sem udrihal – močno, do krvi. Izgledalo je, da vse v hiši trdno spi. Dolgo se ni nihče oglasil. Nazadnje sem videl, da je nekdo privzdignil rob zavese in za njo – dvoje oči, dvoje steklenih oči. Prepoznal sem jih – to so bile njegove oči. Zdaj nisem več dvomil – njegove oči so bile. Počakal sem. Zaslišali so se počasni koraki. Prihaja. Rekel sem: prihaja. Tudi ostali ljudje so v trepetu čakali. A vrata so se odprla in na pragu je stala starka od prej. Zgoraj na oknu pa ni bilo nikogar več.

»Kje je on? Kje je? Pokliči ga!« je zakričala množica, jaz pa najglasneje.

»Kdo? Kdo?« je vprašala tresoča se starka.

Tedaj smo vstopili v hišo. Vse smo preiskali – vse sobe in vogale. Starka je tekla za nami in kričala:

»Tukaj ni nikogar. Nikogar drugega, gospod Luntz, kaj je z vami? Gospod Luntz?«

Nismo je poslušali. Celo hišo smo preiskali. Nikogar ni bilo v njej. Tedaj sem rekel: iščimo naprej, skril se je! Pa smo ponovno ugotovili, da v hiši ni bilo nikogar razen starke in mladega dekleta, ki je ihtelo v postelji.

Pristopil sem k njej in jo vprašal:

»Kam je šel? Je pobegnil?«

Tedaj se je dekle vzravvalo, me pogledalo, pogledalo druge in v tem, ko se je vrglo name, zakričalo:

»Demon! Zver! Pošast!«

Rekel sem:

»Zblaznela je. Nerazsodna je. Res je bil krut z njo!«

»Ti si mi zmešal razum!« je zakričala.

V tem trenutku je znova planila nadme, me zgrabila za telovnik – gumbi so se razleteli po tleh – in izvlekla nekaj las – črnih ženskih las ...

Ljudje so me gledali s široko odprtimi očmi. Vsi so me gledali s široko odprtimi očmi. Jaz sem jih gledal nazaj. Tedaj je nekdo rekel:

»Ta je norec ali pa prevarant.«

Vsi so priprli oči in v njih je zasijala zloba. Jaz se nisem premaknil. Samo pomislil sem, s široko odprtimi očmi sem pomislil: to je črni dom, strašen črni dom, v katerem živi groza ...

Poleg mene pa je nekdo bridko jokal:

»Kaj se dogaja z vami? Kaj se dogaja z vami, gospod Luntz?« je poleg mene jokala moja stara oskrbnica.

Prevedla Magdalena Cvetkova